

A Táltos álma.

Nagy műve teljes hős Árpád vezérnek,
 A honszerző hadak pihenni térnek.
 A Kárpát-fallal védett ős lapályon,
 Sátorfaluban csöndes, mély az álom.
 Karámban a lenyergelt paripák,
 Hátukra holnap szántó rak ígát.
 A harcnak vége, jó a munkakezdet –
 És erre is elszánt a büszke nemzet.
 A daliák még az éjet átalusszák,
 Holnap ekével feltörik a pusztát.
 Hatalmas lélegzésük száll s dagad,
 Libbentgeti a sátorvásznakat –
 E kívül semmi mozgás, semmi nesz.

De most kiáltás támad... Halld, mi ez?
 Amint dörög, vijjog, süvölt,
 Megreng belé az ég, a föld –
 És minden sátor fölriad,
 Talpon a marcona hadfiak:
 – Hol a kopja?... az ij?... hol a vas?
 Ki üvölt?... ki rival,
 Mint téli vihar?
 A táltos, a látó, a javas.
 Ott magasul fel a sátra előtt...
 Halld!... Szent, amit ő mond... Érted-e őt?

Nyergeljete... Iszonyú álmot láttam,
 Egy teljes évezert álmodtam át.
 Megálltunk hősieen, bár nem hibátlan –
 S aztán: ebek fogára adtak minket,
 Utódainkat, véreinket,
 Mert becsülettel védtük a hazát.
 Nyergeljete!... Mi másnak még titok,
 Azt láttam én s az jönni fog.
 Minő jövőendő!... Nyugság mily kevés!...
 Örökkön élet és halál között
 A sorsunk ezredévi szenvedés,
 Nemes fajunk szünetlen üldözött.

Testvértelen, rokotalan –
 Jaj annak, aki maga van!...
 És mégis él, bár folyton ömlik vére,
 Árpád szerezte földjén úr marad:
 Növeszti ész, erő és akarat;

Elér a rég várt jobb kor küszöbére,
 Második évezerbe kezd...
 És ekkor – óh' nyergeljete!
 Nyeregbe mind! – én láttam ezt:
 A sorsa elvégeztetett.
 Földjét elosztják, kifosztják a házát,
 Magát ebeknek adják, meggyalázzák –
 S így vesztik el az ősi nemzetet!

Ez végzet!... Ez másíthatatlan,
 Ezt láttam én szent kábulatban,
 De most – szentségtörő vagyok!
 Ha százszor végzet, én elébe vágok:
 Gyujtsuk fel inkább az egész világot!
 Nyergeljete!... Nyeregbe magyarok!
 Nem győzhetünk, – ki győzhet végzetén?
 De mit a végzet most nekem.
 Meg kell előznünk, mondom nektek én:
 Nyergeljete!... s szilaj gyors méneken
 Induljatok, száguldjatok –
 S ne kíméljétek ádáz Nyugatot!...

Óh, mert Nyugat, a szóval istenes,
 Szívben kegyetlen, rossz, kaján.
 Nem érti meg, mi szép, mi jó, nemes.
 Mirajtunk, napkelet faján.
 Irigy reánk, mint a tűzok a sasra
 Gyors szárnyalásunk megremegteti –
 S egy vértetetlen jó magyar lovasra
 Kevés tíz talpig-vas lovas neki.
 Kiölne minket már ma is, ha tudna,
 Ahogy kitúr nemes füvet a dudva –
 Pedig – én láttam! – lesznek még idők,
 Mikor tatár és török ellen,
 Vagy ötszáz évi véres küzdelemben,
 Magunk vesztére, csak mi védjük őt.
 Óh, bár ne tennők!... A nyugati hála
 Mégis csak az lesz ezer év után:
 Nyugat ítél bennünket rongy halálra
 Gonoszul és bután.

Nyergeljete!... Ezt nem szabad megérnünk
 E végzet ellen én fellázadok.
 Hadd folyjon el már most a vérünk,
 Ne lássunk több évszázadot!
 Ne lássuk az évezred fordulását
 Mikor, hálából, sírunkat megássák,

Ne éljünk hosszú kínos életet.
Haljunk meg inkább hősökül hamar, –
Lopjuk meg így a végzetet.
Legyen borzalmas emlék a magyar,
Ne ronggyá tépett volt-nincs megvetett!
Gyilkos haragra keljetek!
Nyergeljetek!...

Nyergeljetek!... Mi nem voltunk vadak,
De most: legyünk!
Nyergeljetek halálra-szánt hadak!
Vagy itt ér minket késő szégyenünk.
Nyergeljetek! És ne feledjetek
Tömött puzdrákat, rugós ijákat,
Húrt, mely feszül, de nem szakad;
Vigyetek csóvát, lángszövétneket,
Mindent, mi öl, mindent, mi gyujt.
Mindent, mi villámként lesujt!
Nyergeljetek!... Száguldjatok,
Mint őrzöngő agyban a gondolatok,
Mint dühödött szívben az indulatok, –
A végzet ellen csatára szállva.
Éltet utálva, biztos halálba, –
De meg kell rázni gyilkos Nyugatot!

S ha mégis, undok végzetünk erősebb,
S bár gyorsabb, szebb halálért nyargalunk,
Hiába lesz a veszte annyi hősnek,
Mégis marad még irmagunk –
Ha mégis meg kell érni nemzetünknek
Az álom-jóslat minden kínjait,
Évezredes zord szenvedéseinket
S azt, hogy Nyugat szégyenhalálra minket
Hitvány kutyák elé hajít:
Én akkor is, bár mint dicsőült lélek
Régen Hadúr mennysátorában élek,
Szent örületre gerjedek –
S a fellegekből is alákiáltom
Ádáz Nyugatra minden átkom,
S a magyarokra, hogy – nyergeljetek!

Győztesek.

Vae victis!... Akin gyáva gyóz: jaj annak!
 Leroskadt hősrre vert ebek rohannak.
 Meg nem bocsátják, hogy míg talpon állt,
 Nem félte, csak osztotta a halált.
 Meg nem bocsátják rettentő csatáit,
 Hogy verte, úzta őket oly sokáig.
 S hogy tőle még ma is aggódva félnek:
 »Mi lesz velünk, ha mégegyszer feléled?...
 Végünk van akkor!...« Hogy ez meg ne essék,
 »*Vae victis!*« – szét kell marcangolni testét!...

S marják a húsát, lenyúzzák a bőrét,
 Rágják a csontját, habzsolják a vérét;
 Ebek fogán konc egyre több darab,
 A hősi testből puszta csonk marad.
 Belül a szív, vad lázban verve még
 Megtölti vérrel a test száz erét,
 De a piros, hő, életető folyam
 Többé a testben körbe nem rohan,
 Mert nyílt sebek tátongó rése tárva,
 Kiszökken ott s fecskendve vész a sárba –
 S a tépett részek és a tönk alak,
 Bár kínjuk egy, külön vonaglanak.
 Az eb-uszító ember-ördögök
 Győztes falkája »*vae victis*«-t röhög
 S míg a legyőzött kínban haldokol,
 »*Vae victis*«-t ordít az egész pokol.

Vae victis!... Isten, népek Istene!
 Hallod-e ezt, mily förtelmes zene?
Vae victis!... Isten, látod-e alatt
 Ezt a legyőzött hős boldogtalant?
 A korcsfajú ebek harmincadán,
 Nemes legyőzött, fájó látomány!...
 Isten! Örök Igazság! Kegyelem!
 Ki mint Bíró vagy mindenütt jelen,
 Ki nem versz bottal s nem időn belül,
 De bünteted a bűnt feltétlenül –
 Te mindent halló fül, Te égi szem,
 E bűnt is hallod s látod – én hiszem!
 Világnagy bűn ez, nem rongy semmisség –
 Te megtorlod még e sátánmisét
 S a *vae victis*-t, e bűnös, szörnyű átkot
 Te szörnyőbb *vae victoribus*-ra váltod.

Ez nem csupán hit, nem vágy, nem remény,
Ezt én tudom! – mi több: ezt érzem én!
Amint megérik vándormadarak
A tengeren túl pitymalló nyarat:
Amint megérzi ember is, ha messze
Még láthatatlan vad vihar gyül össze, –
S tikkadt ideggel, öntudatlanul
Ösztönszerűn tanyák felé vonul.
Csalódhat a szem s az okoskodás,
Hanem az ősi ösztön, az csodás,
Az nem csalódik, annak nincs titok,
Mit az jövőnek érez: jönni fog!

Az ősi ösztön bennem ébren, alva,
Szünetlen új nagy rémséget sugal ma:
Világraszóló végzetes leromlást,
Világrendítő vészes összeomlást.
Mi Isten nélkül Isten ellen épül,
Az mind leroppan, széthull törmelékül –
S minden ma győztes gyilkost eltemet,
Mint véres roncsot az új rettenet.
Szent lesz a nap, bár szörnyű, amikor
A vad *vae victis* a torkukra forr,
S az égből zengik a romláson át
A *vae victoribus*-t a harsonák!

Ez így lesz, – mert így érzi ösztönöm
S nem északokból rémképül szövöm.
Mikor lesz itt, hogyan jön, mely uton
Isten bosszúja? – mindezt nem tudom,
Mi lesz rettentő torló eszköze? –
Embernek ahhoz nem lehet köze.

Én nem tudom, a vörös vagy a sárga
Veszedelemmel sujt-e a világra;
Vagy más, ma még nem sejtett borzalom
Lesz-e a pallos – nem tudom.
De érzem azt, hogy, ha korán, ha késve,
Eléri a bűnt Isten büntetése,
Mert a *vae victis*-t bőgő bestiák
Kegyetlen bűne bosszúért kiált.

Megérem-e?... Istent esengve kérem:
Engedje szörnyű, nagy napját megérnem!
De bárha én azt meg nem érhetem,
Halódva is szent biztos lesz nekem,
Hogy diadalt bűn végkép nem arathat,
Hogy ez a nap el nem maradhat,
Hogy az napon csodák történnek,
Rémes csodái haragos Égnek.
Gonoszul pontos számítások
Mind csúffá lesznek, mint hibások;
A nem várt meg nem érthetők megesnek:
Éled a holt és – jaj a győzteseknek!

Györe Gabriella

Október

Úgy hiszem, így, igen, így vezeted
magányos utakra az embert.
A kert csupa fény, a tüzem parazsát
nem fújja ki szél, csak a dermedt
fák levelét borzolja az ősz.
Hozzáad kis vörös izzást.
Ami volt s lehetett, soha fel nem adom,
s feledek ma akárhány tiltást.
Elmúlhat a nyár, elmúlhat a tél,
a tavasz, a szívárvány ősz is.
Nem tiltakozom, ha te bárhova méysz.
Viszlek, ha magad nem jössz is.